

Chaim van Luit

ONDERGRONDS VERBONDEN

ONZICHTBAAR

Chaim van Luit

Chaim van Luit, *Samen*, 2013. Foto: Jeroen van der Vliet

Het gaat snel voor de Nederlandse kunstenaar Chaim van Luit (1985, Heerlen). Nieuwlijks afgestudeerd kocht het Bonnefantenmuseum in 2011 al werk van hem aan. Er volgden diverse tentoonstellingen en een nominatie voor de Volkskrant Beeldende Kunst Prijs (2013). Sam Steyerlnck sprak de kunstenaar in zijn Brusselse atelier, waar ook het Nederlandse kunstenaarscollectief Greylight Projects gevestigd is.

Door Sam Steyerlnck

Sam Steyerlnck: Waarom heb je voor Brussel gekozen en niet voor bijvoorbeeld Parijs zoals veel kunstenaars momenteel doen?

Chaim van Luit: 'Ik kom al sinds 2006 vaak in Brussel en heb wel een klik met de stad. Ik heb het altijd een mooie stad gevonden die relatief klein is maar complex. Je hebt hier oude gebouwen en tegelijk de Europese vlag, die wel strandt overkomt. Brussel heeft iets van een dorp. Dat vind ik wel aangenaam. Soms is dan weer te groot voor mij. Ik heb Brussel eigenlijk leren kennen door de graffitiwereld. Ik ben al vijf jaar 'in' het gebied met graffiti tekenen en ik heb daar ook een jaar vaak werk maken. Op een gegeven moment ontstaat de behoefte ook elders actief te zijn. Zo heb ik de stad grondig leren kennen. Brussel heeft een klein maar erg gevarieerd metrostelsel. Het is heel bovengronds, half ondergronds met heel wat verbindingen en soms zelfs ongewenste stukken.'

Die je nog aan graffiti nu je kunst maakt?

'Het is best schizofoor. Je hebt enerzijds de kunstwereld met alle eren, en daarnaast de graffitiwereld. Die staat meer los, op zichzelf. Toen ik afstudeerde in 2011, kreeg ik het druk met het maken van tentoonstellingen. Ik kwam tot het besef dat er ook veel spannende dingen in de kunstwereld gebeuren. Maar nu ik in Brussel woon, sleep de stad me weer heel erg mee. Ik ben opnieuw haast dagelijks met graffiti bezig. Het gaat er niet uit. Ik probeer nu beide te combineren. Niet door graffiti te verwerken in mijn kunst. Maar door kunst en graffiti dicht bij elkaar te brengen. Dat gebeurt spontaan. Je neemt wat je zelf mee naar je atelier. Graffiti is puur. Het is een attitude: hoe je beweegt, kijkt en denkt. Dat soort dingen spelen wel meer in mijn werk.'

Je werk gaat, net zoals graffiti, wel vaker over het schillen van

Graffiti is puur. Het is een attitude: hoe je beweegt, kijkt en denkt. Dat soort dingen spelen wel meer in mijn werk.

tekens. Zo reed je met je fiets achter in het veldje Cabourg, telende je met voorwerk (*Time Present and Time Past*). Set je een spoor achter in het landschap van papier (*Timeless*), maakte je een kroonlijning in het grasperk (*Two Forces in Law*), in sneeuw (*Black Moon*), of met licht op een gebouw (*Unsettled Downward Triangle*).

'Spreken metalen en de daarbij roepende handelingen zijn vaak onderdeel van mijn werk. Ik gebruik daarvoor een 'formaat' vormaat waarin het element tijd vaak een rol speelt. En onvoorspelbaarheid, waar ik veel mee heb gewerkt in 2011 en 2012. Zo is die acht die ik met de fiets maakte natuurlijk een teken van onvoorspelbaarheid. Het is eigenlijk ook een vorm van graffiti. Maar dat tweede aspect zit ook in veel andere werken. Ik speel vaak een performatieve rol zonder dat ikzelf de hoofdpersoon ben. Het beeld, de vorm of het concept staat altijd voorop.'

Je drukt je uit in heel veel media maar noemt jezelf in de eerste plaats schilder. Waarom?

'Ik heb altijd geïnteresseerd in de architectuur. Ik ben misschien geen schilder in de klassieke zin van het woord. Maar elementen van het schilderen of de schilderkunst komen wel voor in mijn werk. Voor *Imaginaire driehoek* heb ik bijvoorbeeld witte latten tegen een muur geplaatst. De achterkant van sommige van die latten heb ik beschilderd in drie primaire en secundaire kleuren. De reflectie levert een driehoek op. Het werk ging sterk over waarneming, over tekens aanbrengen in een eenvoudige beeldtaal. Ik kom altijd uit bij driehoeken, vierkanten of cirkels.'

Wat is dan opnieuw de cirkel uitvinden?

'De cirkel is de basis van alles. Ik kom toch altijd bij geometrische vormen uit. Het zijn de bouwstenen van alles om ons heen. Ik kan ook een ster

maken. Maar dan ben ik een stap te ver. In Luit heb ik reconstructies overzichtig. Daarna heb ik de coating weggehaald waardoor je in een winter van ijsbloes en neersneeuw een onderbroken cirkel ziet.'

Je hebt ook veel weggekraakt van een buskant, die een omgekeerd rekestafetaploos...

'In de Eifel in Duitsland zijn veel buskanters die in de Tweede Wereldoorlog zijn gebouwd. Ze zijn groen geschilderd ter camouflage. Bij de meeste is die verf vervleesd of verdwenen door erosie. Er zijn er enkele waar je de verf nog goed kan zien. Ik ben die verf gaan verwijderen en verzamelen in potjes. Daar heb ik later opnieuw verf mee gemaakt om een monochroom te schilderen op een muur. Het oort beeld was om een buskant te laten verdwijnen in het landschap, exposeren ik nu. Een traditionele schilder moet zijn pigmenten ook van ergens halen. Of het nu is van de natuur of uit cede in die zin voel ik me toch een schilder.'

Je werkt enerzijds met geometrische patronen en rationale elementen. Maar anderzijds ook met tekens, banken, stalen. Het lijkt haast een tweespalt tussen het spelletje en filosofische...

'Ja, dat doe ik altijd. Alleen het formele is niet genoeg. Ik heb zo bijvoorbeeld ook een reeks gemaakt over tekens in ondergronds metageologie in de buurt van Maasricht. Het gaat om verschillende afbeeldingen van kruiden die soms wel 600 of 700 jaar oud zijn. Ik heb er nagenoeg uitgezocht en die op een vel papier getekend. Deze afbeeldingen heb ik vervolgens verschermd om er nieuwe composities mee te maken. Zo ontstonden zestien nieuwe beelden die ik uitpak zie. Als techniek heb ik met beertjes zand de kruiden over de zelf getrokken en die beschildert. Zo krijg je een goede vertaling van de oorspronkelijke kruiden die met roel van olemenging gemaakt werden.'

Bij galerie tegenbochtvrienden afgelopen najaar en in de komende herfsttentoonstelling in PAKT in Amsterdam werk je dan weer roed spreken in de stedelijke context en de metro. Brussel heeft blijkbaar iets met jou gedaan?

'Ja zeker. Bij tegenbochtvrienden hoorde ik een werk dat een gerepareerd op graffiti in een metrostation. Op de muren van metrostations hangen tegels. Als die met graffiti worden beklad, gaat men die achteraf schoonmaken. Maar in de soegen blijft nog wat achter. Dat heeft me geïnspireerd tot nieuw werk. Ik heb er onder andere reconstructies van gemaakt op samen in mijn studio. In PAKT kom ik ook vaker aan mensen die ik heb gefilmd in de metro in ruimte waar je normaal niet mag of kan komen. En ik heb een nieuwe video gemaakt over de muziek in de metro in Brussel. Die komt bijvoorbeeld uit één uur. Je hoort dus in alle stations dezelfde muziek op hetzelfde moment. Dat vind ik best erg. Zo kan je de gemeentebestuur van mensen manipuleren. Ik ga die ook waar die muziek vandaan komt filmen. Het is het zenuwcentrum van de Brusselse metro. Het is best een gekke plek, waar non-stop mensen zijn. Mijn tentoonstelling in PAKT wordt mijn eerste tentoonstelling. Ik ga ook bakjes neerzetten zoals in de metro. Het wordt een echte setting met gedrukt licht waar de films worden afgebeeld. Met het nieuwe werk ga ik verder dat de formele vormtaal van een paar jaar geleden. Dit is spannend. En ligt eigenlijk dicht bij mij.'

Sam Steyerlnck woont in Brussel. Hij is freelance kunstcriticus

Chaim van Luit
PAKT Amsterdam
13-12-2014 t/m 18-01-2015